دولت

رئیس جمهور در روز درختکاری خبر داد
برنامه‌ریزی برای کاشت یک میلیارد اصله درخت

رئیس جمهور گفت: برنامه کاشت یک میلیارد اصله درخت نیز در دولت برنامه‌ریزی و اعلام شده و اگر چه مسئولیت محوری این موضوع با وزارت جهادکشاورزی است، اما همه بخش‌ها در کشور و استان‌های مختلف باید برای اجرای این طرح مسئولانه و جدی اقدام کنند. به گزارش ایسنا، سید ابراهیم رئیسی صبح دیروز (سه‌شنبه) در آیین روز «درختکاری» ضمن غرس یک اصله نهال در محوطه دفتر ریاست جمهوری، این روز را نماد اهمیت درختکاری، صیانت از درختان، ایجاد و حفظ فضای سبز دانست و تصریح کرد: رهبر معظم انقلاب اسلامی سال‌هاست شخصا سنت حسنه غرس نهال در روز درختکاری و اهمیت و ارزش آن را در عمل به همه ما یادآوری کرده‌اند و آموخته‌اند که اهمیت توجه به محیط زیست و فضای سبز در آموزه‌های اسلام نیز به شکل ویژه مورد توجه قرار دارد.

رئیسی با اشاره به اجرای طرح کمربند سبز تهران که از سوی شهرداری تهران دنبال می‌شود، اظهار داشت: اقدامات خوبی در این زمینه انجام شده و هکتارها زمین به خصوص در شهر تهران که از مشکل آلاینده‌ها نیز متاثر است، درختکاری و تبدیل به فضای سبز شده است. برنامه کاشت یک میلیارد اصله درخت نیز در دولت برنامه‌ریزی و اعلام شده و اگر چه مسئولیت محوری این موضوع با وزارت جهادکشاورزی است، اما همه بخش‌ها در کشور و استان‌های مختلف باید برای اجرای این طرح مسئولانه و جدی اقدام کنند. رئیس جمهور با اشاره به اهمیت موضوع حفاظت از محیط زیست و جلوگیری از تخریب جنگل‌ها و آلایندگی آب و هوا گفت: توجه به حفاظت از محیط زیست از الزامات توسعه‌یافتگی است و همانگونه که در قانون اساسی ما توسعه‌یافتگی فرع بر حفاظت از محیط زیست قرار داده شده، به هیچ وجه نباید اجازه دهیم احداث هیچ کارخانه و کارگاهی موجب ایجاد آلایندگی و آسیب به محیط زیست و ایجاد خطر و ضرر برای مردم شود.

دفاعی

سردار جلالی خبر داد
شناسایی و دفع ۲۰۰ حمله سایبری در یک ماه منتهی به انتخابات

رئیس سازمان پدافند غیرعامل کشور گفت: در یک ماهه منتهی به انتخابات شاهد نزدیک به ۲۰۰ حمله از انواع و اقسام حملات در حوزه سایبری، از کوچک و بزرگ بودیم. به گزارش ایسنا، سردار غلامرضا جلالی با حضور در یک برنامه تلویزیونی در پاسخ به پرسشی پیرامون چگونه تامین امینت سایبری انتخابات اخیر که برای نخستین باز نیازمند ارتباطات سایبری به ویژه احراز هویت برخط بود، اظهار کرد: تامین امنیت همه جانبه سه اتفاق مهم یعنی ۲۲ بهمن ماه، جشن نیمه شعبان و برگزاری انتخابات در بستری انجام شد که متاثر از حادثه تروریستی و غم‌بار مراسم سالگرد شهید سلیمانی بود که به شهادت ده‌ها تن از هموطنانمان انجامید و این، مسئولیت نیروهای اطلاعاتی، امنیتی و پدافندی را بسیار سنگین کرده بود.

وی توضیح داد: براساس توافق وزارت کشور و شورای نگهبان، عمدتا بخش احزار هویت، بیشتر متمرکز بر حوزه ارتباطات و فضای سایبر بود که با پیش‌بینی لایه‌های مختلفی از ارتباط و تمهیدات لازم، این اتفاق به بهترین شکل رخ داد و تقریبا شاهد عدم قطع ارتباط بودیم که از این نظر، آزمون خوبی را در این زمینه پشت سر گذاشتیم.

جلالی اظهار کرد: در یک ماهه منتهی به انتخابات شاهد نزدیک به ۲۰۰ حمله از انواع و اقسام حملات در حوزه سایبری، از کوچک و بزرگ بودیم.

وی در تشریح شرایط بیان داشت: در این مدت شاهد ۴ یا ۵ حمله بزرگ بودیم که عزیزان ما در بخش امنیتی وزارت اطلاعات و وزارت ارتباطات و پدافند غیرعامل با تقسیم کاری که انجام شده بود، بخش‌هایی از آن را کنترل و دفع کردند. رئیس سازمان پدافند غیرعامل کشور گفت: در ۶ ماه گذشته دستکم ۱۰۰ حمله DDos داشتیم که عمدتا هم خارجی و با هدف قطع خدمات رسانی و سرویس دهی به شهروندان انجام شد که خوشبختانه، آمادگی وزارت ارتباطات، توانست پایداری و استمرار خدمات رسانی در شبکه را حفظ کند.

ماجرای شنیده شدن صدای انفجار در آستارا

معاون سیاسی و امنیتی فرمانداری آستارا گفت: دلیل شنیده شدن صدای انفجار در این شهرستان برگزاری مانور آمادگی نیروهای نظامی و رزمایش پدافند هوایی نیروی دریایی ارتش است. به گزارش منیبان، سید حمید موسوی روز گذشته (سه شنبه) اظهارکرد: دلیل شنیدن صدای انفجار در سطح شهر برگزاری مانور آمادگی نیروهای نظامی و رزمایش پدافند هوایی نیروی دریایی ارتش مستقر در مجتمع بندری آستارا می‌باشد. وی افزود: رزمایش پدافندی نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی در محدوده پایگاه دریایی ارتش در آستارا از صبح امروز، در محدوده شهرستان بندری مرزی آستارا آغاز شده است.

معاون سیاسی و انتظامی فرمانداری شهرستان آستارا ادامه داد: این رزمایش به منظور آمادگی هرچه بیشتر نیروهای پدافندی نیروی دریایی راهبردی ارتش جمهوری اسلامی ایران در منطقه دریایی آستارا برگزار می‌شود و در مدت برگزاری رزمایش اهداف فرضی مورد حمله پدافندی قرار می‌گیرد و صدای انفجارهای پیاپی در این شهرستان مرزی مربوط به رزمایش این نیرو است و صدای آن در بخش‌هایی از شهرستان آستارا با شدت تمام شنیده می‌شود.

انتخابات

سخنگوی ستاد انتخابات کشور خبر داد
ورود ۱۴۲ نماینده جدید به مجلس

سخنگوی ستاد انتخابات کشور از حضور ۱۴۲ نماینده جدید و ۱۰۳ نماینده فعلی در مجلس دوازدهم خبر داد. به گزارش ایسنا، ، محسن اسلامی سخنگوی ستاد انتخابات کشور در یک برنامه تلویزیونی در تحلیلی آماری از نتایج انتخابات ۱۴۰۲ اظهار کرد: انتخابات مجلس دوازدهم در ۴۵ کرسی (۱۶ درصد) به دور دوم رفته است و از میان ۲۴۵ منتخب (۸۴ درصد)، ۱۰۳ نفر (۴۲ درصد) سابقه نمایندگی در مجلس یازدهم را دارند و ۱۴۲ منتخب جدید (۵۸ درصد) برای نخستین بار راهی مجلس می‌شوند. وی درباره ترکیب سنی نمایندگان منتخب گفت: در سنین بین ۳۰ تا ۴۵ سال ۵۲ نفر (۲۱ درصد)، بین ۴۵ تا ۶۰ سال ۱۳۵ نفر (۵۵ درصد) و بین ۶۰ تا ۷۵ سال ۵۸ نفر (۲۴) درصد نمایندگان منتخب هستند. از این میان ۳۷ درصد با مدرک دکترا، ۵۸ درصد با مدرک کارشناسی ارشد و ۵ درصد با مدرک حوزوی انتخاب شده‌اند. اسلامی درباره برگزاری دور دوم انتخابات گفت: یک ماه بعد از تایید صحت نتیجه انتخابات توسط شورای نگهبان، می‌توانم مرحله دوم را برگزار کنیم و در حال کارشناسی با شورای نگهبان هستیم. وی در ادامه با ارائه آماری عنوان کرد: در این انتخابات ۴۸ درصد خانم و ۵۲ درصد آقا رای دادند. ۸۵ درصد با کارت ملی، ۱۱ درصد با شناسنامه، ۳ درصد با گواهینامه و یک دصد با کارت پایان خدمت و گذرنامه رای دادند. سخنگوی ستاد انتخابات کشور همچنین بیان کرد: در در انتخابات مجلس خبرگان رهبری تکلیف هر ۳۱ حوزه مشخص شده و ۸۸ منتخب معرفی شده‌اند. اسلامی در پاسخ به سوالی درباره آرای نامزدها گفت: آرای منتخبین در سامانه «انتخاب ایران» قرار داده می‌شود، اما آرای نامزدهایی که نتوانستند راهی مجلس شوند صرفا به خودشان اعلام خواهد شد. وی همچنین درباره استان‌های با بیشترین میزان مشارکت بیان کرد: آمار دقیق به زودی در اختیار فرمانداری‌ها قرار خواهد گرفت اما کهگیلویه و بویر احمد، خراسان جنوبی و گلستان بالاترین میزان مشارکت را داشته‌اند و در کلانشهرها هم اصفهان، اهواز، کرمانشاه، کرج و مشهد رشد مشارکت مشاهده می‌شود. اسلامی درباره ترکیب جناح‌های سیاسی نامزدهای منتخب هم اظهار کرد: در ثبت‌نام‌ها حضور ۳ طیف اصلاح‌طلب، اصولگرا و مستقل محرز بود. در منتخبین هم از هر سه طیف حضور دارند اما هنوز درصد دقیق مشخص نشده است ضمن اینکه باید تکلیف ۴۵ کرسی باقی مانده هم مشخص شود. سخنگوی ستاد انتخابات در پایان درباره برگزاری انتخابات الکترونیک هم یادآور شد: در ۴ حوزه انتخابیه رشت، آبادان، فم و ملایر برای نخستین بار به صورت آزمایشی انتخابات به صورت تماما الکترونیک برگزار شد یعنی علاوه بر احراز هویت، مراحل اخذ رای و شمارش آرا هم در این حوزه‌ها الکترونیک بود. آمار هم نشان می‌دهد که بحث دقت و سرعت د راین حوزه‌ها متفاوت و بسیار بهتر بوده است. در این برنامه تلویزیونی همچنین حسن عابدینی معاون استان‌های صداوسیما درباره ۲۰۰ شبکه انتخاباتی تلویزون گفت: این اتفاق حتی در دنیا بی‌سابقه بود. در این مدت ۱۳۰۰ مناظره ۱۲۰ دقیقه‌ای یعنی بیش از ۱۴۰ هزار دقیقه مناظره از این ۲۰۰ شبکه تلویزیونی انتخاباتی پخش شد.

رهبر انقلاب در روز درختکاری سه نهال کاشت
تشکر از حضور ملت در پای صندوق‌های رای

رهبر انقلاب اسلامی با اشاره به وقوع سیل در بخش‌های جنوبی استان سیستان و بلوچستان تاکید کردند: کمک‌ها و امدادهایی که از طرف بخش‌های دولتی و غیردولتی در حال انجام است، ادامه پیدا کند.

به گزارش ایرنا، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی صبح دیروز (سه‌شنبه) بعد از کاشت ۳ اصله درخت که همزمان با روز درختکاری انجام شد، از حضور ملت ایران در پای صندوق‌های رأی در ۱۱ اسفند تشکر کردند و گفتند: حضور ملت ایران در انتخابات انجام وظیفه اجتماعی و تمدنی و یک جهاد بود.

رهبر انقلاب اسلامی افزودند: دشمنان حدود یکسال با تبلیغات خود تلاش کردند تا مردم را از حضور در انتخابات منصرف کنند و انتخابات از رونق بیفتد، اما مردم با حرکت بزرگ و حماسه‌آمیز خود در ۱۱ اسفند، به مواجهه با تلاش دشمنان رفتند، بنابراین این حرکت یک جهاد بود.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای از دست‌اندرکاران انتخابات اعم از مسئولین برگزاری، تبلیغات و حفظ امنیت نیز تشکر و قدردانی کردند.

رهبر انقلاب اسلامی همچنین با اشاره به وقوع سیل در بخش‌های جنوبی استان سیستان و بلوچستان و خسارت‌های وارد شده به مردم تاکید کردند: کمک‌ها و امدادهایی که از طرف بخش‌های دولتی و غیر دولتی در حال انجام است، باید ادامه پیدا کند و کسانی هم که توانایی ورود به امداد و کمک را دارند، برای کمک‌رسانی وارد شوند.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در سخنان خود با اشاره به روز درختکاری، کاشت درخت را یک سرمایه‌گذاری باصرفه و پرسود خواندند و افزودند: درخت دارای ثمرات زیادی همچون افزایش اکسیژن هوا و مقابله با آلاینده‌ها است، بنابراین یک سرمایه‌گذاری پرسود است به‌خصوص در شرایط زندگی ماشینی امروز که متاسفانه آلاینده‌ها افزایش پیدا کرده‌اند.

ایشان اهتمام اسلام را بر ارتباط انسان با طبیعت و همچنین مراقبت از طبیعت یادآور شدند و با اشاره به غرس سه اصله درخت برای نشان دادن اهتمام بیشتر به درختکاری، از جمله کاشت یک درخت زیتون گفتند: برای اعلام همبستگی و همدلی با مردم مظلوم و البته بسیار مقاوم فلسطین، یکی از درخت‌هایی که امروز کاشته شد، درخت زیتون بود و این اقدام نمادین در واقع برای ابراز سلام به آنها بود و اینکه بگوییم همواره حتی در کاشت درخت نیز به یاد مردم فلسطین هستیم.

رهبر انقلاب اسلامی علاوه برکاشت نهال زیتون، یک اصله نهال «سرو لاوسون» و یک اصله نهال «اَنجیلی» را که در داخل تولید شده‌اند، غرس کردند.

درخت «اَنجیلی»، یک درخت بومی جنگل‌های مازندران است که علاوه بر استفاده از چوب سخت آن در مصارف مختلف، ریشه و برگ‌های آن نیز استفاده دارویی دارند.

آخرین اجلاسیه مجلس خبرگان پنجم برگزار شد
از خوش و بش روحانی تا غیبت آملی لاریجانی

یک روز بعد از نهایی شدن ترکیب مجلس خبرگان ششم، صحن مجلس خبرگان پنجم میزبان نمایندگانی بود که برخی حضورشان در مجلس آینده خبرگان قطعی شده و برخی دیگر که باید با این صحن خداحافظی کنند، دلیل خداحافظی یا رأی نیاوردن است، یا انصراف دادن یا ردصلاحیت شدن.

همین مهم نیز کافی است که نگاه خبرنگاران و عکاسان به صحن مجلس خبرگان دوخته شود تا هم «آخرین حضورها» در مجلس خبرگان پنجم را به ثبت برسانند هم حال و هوای آنها که رأی آورده اند و آنها که شکست خورده اند و...را رصد کنند.

غیبت کاندیدای شاخص شکست‌خورده، تأخیر بیش از نیم ساعته در شروع اجلاسیه آخر مجلس خبرگان پنجم، خوش و بش حسن روحانی با موحدی کرمانی، ادای احترام به فوت شدگان و... از مهمترین حواشی سیزدهمین و آخرین اجلاسیه خبرگان رهبری در دوره پنجم بود که صبح دیروز (سه شنبه) به ریاست احمد جنتی برگزار شد. در حالی که گمان می‌رفت آخرین اجلاسیه خبرگان رهبری در دوره پنجم با حضور همه اعضا برگزار شود اما غیبت چهره‌های خبرساز این دوره در اولین روز این اجلاسیه جلب توجه می‌کرد. چنانچه غیبت افرادی نظیر صادق آملی لاریجانی که بعد از تجربه حضور در ۳ دوره از مجلس خبرگان رهبری، در این دوره از انتخابات از راه یافتن به مجلس خبرگان رهبری دوره ششم باز ماند، در آخرین اجلاسیه مجلس خبرگان رهبری دوره پنجم جالب توجه بود.

البته آملی لاریجانی تنها غائب این اجلاسیه نبود، بلکه علم‌الهدی هم از جمله غائبین سیزدهمین اجلاسیه مجلس خبرگان رهبری دوره پنجم بود. او در انتخاباتی که برگزار شد از جایگاه نماینده سوم استان خراسانی رضوی در مجلس خبرگان ماندگار شد. آیت‌الله سید محمدعلی موسوی جزایری نیز در جلسه امروز حضور نداشت.

گپ و گفتگوی روحانی و موحدی کرمانی

غیبت چهره‌های خبرساز تنها حاشیه آخرین اجلاسیه مجلس خبرگان رهبری دوره پنجم نبود، کما اینکه حضور برخی افراد نظیر حسن روحانی که صلاحیت او برای حضور در دوره ششم مجلس خبرگان رهبری تایید نشد و گفتگوی صمیمانه رئیس دولت دوازدهم با موحدی کرمانی نیز از جمله حاشیه اجلاس مذکور بود.

آخرین حضور تنها نماینده غیرروحانی مجلس خبرگان نیز جلب توجه می‌کرد، آیت الله نورمفیدی نیز آخرین حضورشان در این مجلس را تجربه کردند.

عکاسان و خبرنگاران تحرکات آیت الله مدرسی یزدی را رصد می‌کنند، شاید از آن جهت که نام او در میان کاندیداهای احتمالی ریاست مجلس خبرگان آینده است.

جنتی، آیت الله امامی کاشانی را فراموش کرد؟!

از حضور و غیاب‌ها در اولین روز اجلاسیه آخر خبرگان پنجم که عبور کنیم، غیبت برخی چهره‌های دیگر نیز جلب توجه می‌کنند، غیبتی که در نتیجه درگذشت این چهره‌ها بود.

روی صندلی‌های شماره ۹ و ۱۰ این اجلاس به احترام سه عضو فوت شده مجلس خبرگان رهبری در فاصله بین دو اجلاسیه پارچه مشکی کشیده بودند و قاب عکس‌هایی از آیت‌الله محمد امامی کاشانی، آیت‌الله عبدالنبی نمازی و آیت‌الله محمدحسن فاضل گلپایگانی روی این صندلی‌ها گذاشته بودند.

آخرین این چهره آیت الله امامی کاشانی است که روز گذشته مراسم تشییع پیکر ایشان برگزار شد. آیت الله امامی کاشانی از جمله نمایندگان خبرگان پنجم بود که با انصراف از حضور در انتخابات به دلیل شرایط جسمی در روند انتخابات حضور نداشت و روز شنبه یک روز بعد از انتخابات دار فانی را وداع گفت.

نکته قابل تامل در این موضوع عدم اشاره رئیس مجلس خبرگان به فوت آیت الله امامی کاشانی در نطق ابتدایی اجلاسیه بود.

رئیسی درخت کاشت، دیر رسید

آخرین اجلاسیه مجلس خبرگان رهبری در دوره پنجم با تاخیر آغاز شد. در حالی که طبق روال جلسات خبرگان رهبری ساعت ۸ صبح اجلاسیه برگزار می‌شد اما سیزدهمین اجلاسیه با بیش از نیم ساعت تأخیر آغاز شد و شواهد حاکی از آن بود که ابراهیم رئیسی به دلیل اجرای مراسم درختکاری با تأخیر به جلسه مجلس خبرگان رسیده است و یک علت تاخیر در آغاز به کار اجلاسیه در روز اول همین نکته بوده است.

آنها که می‌روند، آنها می‌آیند

اما اجلاسیه آخر خبرگان پنجم، آخرین حضور چهره‌هایی چون روحانی، جنتی یا آملی لاریجانی نبود، مجلس خبرگان آینده با تغییر چهره ۴۵ درصدی تشکیل می‌شود و بسیاری از نمایندگان این دوره در دوره آینده حضور ندارند و البته برخی نیز ماندگار شده‌اند. از ۵۸ نماینده فعلی مجلس خبرگان رهبری که مُهر تایید صلاحیت شورای نگهبان بر پرونده کاندیداتوری شان در انتخابات مجلس ششم خورده بود، ۴۸ نماینده در مجلس ماندگار شدند و رأی لازم را از مردم گرفتند. در استان آذربایجان شرقی آقایان محمدتقی پورمحمدی و علی ملکوتی؛ در آذربایجان غربی آقایان سیدعلی اکبر قریشی و عسکر دیرباز؛ در اردبیل سیدحسن عاملی کلخوران، در اصفهان آقایان سیدابوالحسن مهدوی، سیدیوسف طباطبائی نژاد و مرتضی مقتدایی، در بوشهر سیدهاشم حسینی بوشهری؛ در استان تهران ۸ نماینده فعلی مجلس خبرگان به نام‌های آقایان محسن قمی، علیرضا اعرافی، حسینعلی سعدی، محمدعلی موحدی کرمانی، علی مؤمن پور، قربانعلی دری نجف آبادی، غلامرضا مصباحی مقدم و احمد دانش زاده مؤمن؛ در خراسان جنوبی ابراهیم رئیسی در جایگاه نمایندگی ابقا شده‌اند. همچنین در استان خراسان رضوی آقایان سیداحمد حسینی خراسانی، سیداحمد علم الهدی و حسن عالمی، در خراسان شمالی غلامرضا فیاضی؛ در استان خوزستان آقایان عباس کعبی نسب، محسن حیدری آل کثیری، سیدعلی شفیعی و سیدمحمدعلی موسوی جزائری(که این دوره از حوزه انتخابیه تهران کاندیدا شده بود)؛ در سیستان و بلوچستان علی احمد سلامی؛ در استان فارس آقایان لطف الله دژکام، احمد بهشتی و علی اکبر کلانتری؛ در قزوین علی اسلامی؛ در قم سیدمحمد سعیدی گلپایگانی؛ در کردستان فائق رستمی؛ همچنین در استان کرمان آقایان احمد خاتمی و امان الله علیمرادی؛ در کرمانشاه امان نریمانی و محمود محمدی عراقی که دوره ششم از تهران کاندیدا شده بود؛ در کهکیلویه و بویراحمد سیدشرف الدین ملک حسینی؛ در استان گلستان آقایان رضا رمضانی و سیدعلی حسینی اشکوری؛ در لرستان آقایان‌هاشم نیازی و احمد مبلغی؛ در مازندران علی معلمی، سیدرحیم توکل و سیدصادق پیش نمازی؛ در استان مرکزی محسن محمد اراکی؛ در همدان سیدمصطفی موسوی فراز و در استان یزد نیز ابوالقاسم وافی یزدی بوده‌اند. علاوه بر ۴۸ نماینده مجلس پنجم خبرگان رهبری که بر کرسی‌های خود در مجلس ششم خبرگان ابقا شده اند، دوره ششم میزبان تعدادی از نمایندگان جدید از ۲۴ استان کشور خواهد بود.

از جمله آقایان سیدمحمدعلی آل‌هاشم، جواد حاجی زاده کلجاهی و سیدباقر بنابی از استان آذربایجان شرقی؛ محمدحسین بیاتی از آذربایجان غربی؛ یدالله صفری از اردبیل؛ سیدسعید حسینی و مصطفی حسناتی نجف آبادی از اصفهان؛ حسین ردائی و محمدرضا فلاح تفتی از البرز؛ وعد مرادبیگی از ایلام؛ آقایان محمود رجبی، غلامعلی صفائی، محمدعلی موسوی جزائری، غلامعلی نعیم آبادی، محمود محمدی عراقی، عبدالجواد ابراهیمی فر، سعید صلح میرزایی و محمدرضا ناصری از استان تهران؛ عبدالله کیوانی هفشجانی از چهارمحال بختیاری؛ سیدمجتبی حسینی از خراسان رضوی؛ آقایان امیررضا هدایی، ابوالحسن حسنزاده و حسین رفیعی از استان خوزستان؛ جواد جعفری از زنجان؛ سیدمحمدمهدی باقری از سمنان؛ عبدالرحمن رائفی از سیستان و بلوچستان؛ سیدمحمدعلی مدرسی طباطبائی و سیدعلیرضا دانا از استان فارس؛ حسین مظفری از قزوین؛ اقبال بهمنی از کردستان؛ احمد شیخ بهائی از کرمان؛ مصطفی علما از کرمانشاه؛ کمال آخوند غراوی و سیدمحسن طاهری از گلستان؛ آقایان رسول فلاحتی و احمدعلی یوسفی از گیلان؛ محمدباقر محمدی از مازندران؛ علی عباسی از استان مرکزی؛ محسن ابراهیمی از هرمزگان و حبیب الله شعبانی موثقی از همدان، مهمانان جدید ساختمان مجلس خبرگان رهبری هستند.

فوتی‌ها و نمایندگان جایگزین مجلس پنجم خبرگان

در عمر ۸ ساله مجلس پنجم خبرگان، ۷ نماینده استان تهران دار فانی را وداع گفتند. با فوت آیات علی اکبرهاشمی رفسنجانی، نصرالله شاه‌آبادی، سیدابوالفضل میرمحمدی ، در انتخابات میان دوره‌ای اسفند ماه ۱۳۹۸، به ترتیب آیات علی مومن پور، عباسعلی اختری و غلامرضا مصباحی مقدم جایگزین شده‌اند.

یادداشت

از شعاعِ آفتاب که در روزن افتد، بر بام آسمان نتوان شد

الف. یوسفی

قسمت دوم

مجلس در ایران با تقلید از پارلمان و با شعار حاکمیت قانون به جای استبداد و رسیدن به دموکراسی غربی، در قالب مجلس مشروطه بنا شد. ۱۱۷ سال از عمر آن می‌گذرد و قرار بوده حق حاکمیت را از آن شهروندان و حکومت و حاکم را مقید به نظر ایشان و تامین منافع عمومی‌مطابق نظر مردم کند. اما در عمل چه نتیجه‌ای به دست آمده؟ آیا وقت آن نرسیده که پس از ۱۱۷ سال، کارنامه مجلس شورا ارزیابی شود؟ آیا به جز چند دوره انگشت شمار، که مجموع عمر آن‌ها در نسبت با مجموع ۳۵ دوره مجلس، از تعداد انگشتان یک دست تجاوز نمی‌کند، نکته مثبت قابل ذکری دارد؟ کدام دستگاهی و ساختاری که با چنین بازده پایینی عمل می‌کند مثبت و مفید است؟ آیا نمونه‌های اصلی پارلمان در جوامع دموکراتیک نیز با چنین بازدهی جامعه را به دموکراسی رسانده‌اند؟

اما آیا اِشکال، همان طور که بسیاری از اندیشمندان دانشگاهی و فعالان سیاسی می‌گویند در آزاد نبودن انتخابات است؟ آیا این اشکال را از بررسی تاریخی عملکرد ادوار مجلس به دست آورده‌اند؟ آیا هیچ مطالعه‌ای پشتوانه این تحلیل و توصیه است؟ رای و انتخابات برای واگذارکردن موقتی حق فردی شهروندان، به نمایندگانی است تا از منافع ایشان دفاع کنند. درست است که آزادی انتخابات مهم است، و باید در انتخابات مانعی برای نامزدی افراد امین، که حقوق مردم را رعایت می‌کنند، نباشد. اما هدف از انتخابات، فراتر از این، تامین منافع مردم مطابق تشخیص خودشان است. و اگر ساختار انتخابات و مجلس، اصولا برای چنین عملکردی طراحی نشده باشد، باید این ساختار را اصلاح کرد. و همان طور که رای اعتراضی، کارکردی در جهت این هدف ندارد، آزادی انتخابات هم در یک ساختار ناکارآمد، الزاما به تامین منافع مردم نمی‌انجامد. بنابراین پرسشی که نیاز به پاسخی متاملانه دارد چگونگی کاهش فاصله انتخابات فعلی با انتخابات آزاد، و آزادسازی عملی و تدریجی انتخابات، با توجه به شرایط نهادی و ساختاری حاکمیت و جامعه متکثر ایران و با استفاده از تجارب گذشته ایران و سایر کشورهای همتراز نیست. بلکه این است که هدف از انتخابات چیست؟ و چگونه انتخاباتی راه‌گشای مردم سالاری است؟ و آیا صرف برگزاری انتخابات آزاد، هیچ ربطی به دموکراسی دارد؟

انتخابات آزاد آنچنان در کانون مطالبات قرار گرفته، گویی خود هدف غایی است. در صورتی که هدف، اعمال حق همگانی در حاکمیت ملی برای آزادی، پیشرفت، توسعه و عدالت اقتصادی و اجتماعی و امنیت ملی است. مساله اصلی «حق نامزدی فراگیر» نیست. بلکه کارآمدی ساختار اجرایی کشور در تامین منافع عمومی‌است.

در کجای دنیا، آزادی و دموکراسی، بدون مسئولیت و پاسخ‌گویی به نتیجه رسیده است؟ آیا جز این است که فهم ما از دموکراسی غربی، به مکتوبی به نام قانون و مراسمی پیرامون صندوق رای، به نام انتخابات آزاد، خلاصه شده است؟ و الان تنها مشکل ما این است که انتخابات آن چنان که باید آزاد نیست؟ بدون آن که فهم کنیم که ساز و کار نظام مردم سالاری چگونه است؟ و عوامل موثر آن کدام است؟ و آن گاه آن محتوا را متناسب با محیط و شرایط جامعه خود پیاده کنیم و مرتبا کارکرد آن را بررسی و اشکال‌هایش را رفع کنیم. نه آن که به این تحلیل سطحی و شکلی دلخوش کنیم که آن‌جا انتخابات آزاد است و این جا تحت فیلتر نظارت استصوابی.

آیا دموکراسی نتیجه تقلید از یک شکل، بدون توجه به محتواست؟ در کجای جهان سپردن قدرت و مسوولیت سیاسی بدون بازخواست و پاسخ‌گویی و حساب کشی منجر به توسعه شده است؟ آیا می‌توان در این شک کرد که چنین انتخاباتی بی معنی و بی فایده خواهد بود؟ آیا چنین مجلسی جز آن که محل زد و بند و سهم‌خواهی و مانع بزرگ عدالت اجتماعی و توسعه اقتصادی و سیاسی باشد، حاصل دیگری خواهد داشت؟ واگذار کردن حق خود در حاکمیت ملی به نمایندگان، و دسترسی دادن به ایشان به منابع قدرت و ثروت، بدون نظارت و پاسخ‌گویی، آیا فراهم کردن زمینه کژکارکردی و فساد ساختاری نیست؟ با چه منطقی می‌توان چنین انتخاباتی را دارای کارکرد مثبت و در جهت مردم سالاری تفسیر کرد؟ در کدام یک از جوامعی که مجلس موجب مردم سالاری شده، نمایندگان مجلس فارغ از نظارت همگانی و موثر و لحظه به لحظه اند؟ و پس از انتخاب شدن خود را از هفت دولت آزاد می‌دانند؟ و هیچ کس حق سوال از ایشان ندارد؟ و مطالبه نخبگان به این محدود می‌شود که چرا اجازه نمی‌دهید به پاس خدماتمان ما نیز در این مسابقه اربابی شرکت کنیم، شاید ببریم و جایزه اربابی ۴ ساله از ملت بگیریم.

وقتی مساله اشتباه تشخیص داده شود، بدون شک راه حلی هم که ارائه می‌شود جز سرگردانی و حیرت و گره بر گره افزودن نخواهد بود. شر مجلسی که محل رانت جویی و زد و بند و سهم خواهی از منافع ملی باشد، کم‌تر از مجلس دست چین شده نیست. و البته دست چین کردن مجلس نیز -به شهادت تجربه زنده این چند دوره و دوران پهلوی- خود بار دیگر این تاریکخانه را تاریک‌تر، و زمینه فساد را گسترده‌تر خواهد کرد.

راه‌حل‌های فردی عملکرد نمایندگان را مبتنی بر احساس وظیفه و وجدان فردی خودشان قرار می‌دهد. اما چگونه بدانیم چه افرادی در ۴ سال آینده چنین رفتاری خواهند داشت؟ تصمیم‌ها و عملکرد هر کدام را با چه معیاری بسنجیم؟ و چگونه درست و نادرست آن را تمییز دهیم؟ چرا باید حق خود و فرزندانمان در حاکمیت ملی را به وجدان یک فرد دیگر واگذار کنیم؟ این‌ها ادامه همین روند غلط است. آیا ساختار این مجلس در ایران، نمایندگان مجلس را جز در مقابل وجدان خویش و خدا پاسخ‌گو می‌نماید؟ چگونه است که اگر هر مقام دیگری در این وضع قرار داشته باشد، که جز در برابر خدا و وجدان خویش پاسخ گو نباشد، آن را زمینه‌ساز استبداد رای و دوری از خواست و مطالبات مردم می‌دانیم؟ اما در مورد مجلسی که به تقلید از پارلمان غربی تشکیل شده، چنین اشکالی به چشممان نمی‌آید؟

به طور کلی وقتی از یک نهاد سیاسی و اجتماعی سخن به میان می‌آید، خود آن نهاد باید موثر و کارآمد باشد نه این که طراحی و ساختار ناکارآمدی داشته باشد، آن گاه از افراد انتظار داشته باشیم که در این ساختار خراب تلاش کنند و با صفات و ویژگی‌های فردی، خرابی‌ها را بپوشانند. خرابی ساختار سوق دهنده جریان به سمت فساد است.

برخی دیگر از راه حل‌ها نیز نواختن شیپور از سر گشاد است. این که نمایندگان تابع احزاب باشند و مردم احزاب را انتخاب کنند، پس از ان قابل طرح است که زمینه شکل‌گیری چنین احزابی فراهم باشد. راه حل باید متناسب با محیط و قابل پیاده سازی باشد. نه این که قریب به اتفاق تجارب پیشینش شکست خورده باشند و نمونه‌های موفقش نادر. ساختار سیاسی است که محیط رشد احزاب است. ساختار غلط حزب نمی‌سازد، بلکه محفل و جمع دوستان و باندی می‌سازد که اولویت اولشان منافع فردی افرادش است. ابتدا باید ساختار تعیین شده برای مجلس و نقش آن در قوای کشور ساختاری مثبت، کارآمد و موثر باشد. سپس شیوه انتخابات متناسب با ساختار مجلس طراحی شود. آن گاه این ساختار می‌تواند کار حزبی را تقویت یا تضعیف کند. در این شرایط است که می‌توان از حزب و نقش آن در ساختار سیاسی کشور سخن گفت. و اتفاقا علت این مشکل، که در ایران احزاب به ندرت شکل می‌گیرند، همین غیر موثر و ناکارآمد بودن ساختار مجلس است.

«مصوبات بسیار خسارت بار مجلس فعلی» ناشی از یک عامل اصلی است: نمایندگان مجلسی با ساز و کار موجود در قانون ایران، هیچ مسئولیت و پاسخ گویی در قبال شهروندان ندارند. و تا این علت اصلی حل نشود راه حل‌های ساده انگارانه‌ای مانند دعوت به تشکیل اقلیت‌های راهگشا و مشارکت‌های گشایش آفرین در شرایط عسرت سیاست راه به جایی نخواهد برد. و هر چه انتخابات آزادتر باشد، برآمدن نمایندگان بی‌مسوولیت و عوام فریب و شعاری در آن، به گواهی تجارب تاریخی، محتمل تر است. و این چنین انتخاباتی با چنین ساز و کاری به ضد خود بدل می‌شود، و زمینه کاهش مشارکت و تحدید فضای عمومی‌را فراهم می‌سازد.

مساله اصلی «نظم دسترسی باز» نیست. بلکه یافتن علت‌های اصلی ناکارآمدی نظام مشروطه‌ای است که ۱۱۷ سال است قرار است خیری از آن حاصل شود. مساله اصلی فهم این نکته است که محتوای مردم سالاری مهم است. نه صرفا تقلید کورکورانه از مراسم‌های شکلی آن. از یک نوشته به نام قانون، و یک صندوق به نام انتخابات آزاد معجزه‌ای بر نمی‌خیزد. ۱۱۷ سال است که این دو را بر دوش گرفته‌ایم و در بیابان سرگردانی، میان هرج و مرج و استبداد سعی صفا و مروه می‌کنیم. و پای روزنه صندوق بی‌فروغ رای به انتظار معجزه نشسته‌ایم. اما از شعاعِ آفتاب که در روزن افتد، نتوان بر بام آسمان شد.

کسی که مسیر را اشتباه رفته باشد با هر گامش نه تنها به مقصد نزدیک تر نمی‌شود، بلکه از آن دورتر می‌شود. مجلسی که ساختارش به مردم پاسخ‌گو طراحی نشده، چگونه در جهت گذار به مردم‌سالاری است؟ مردم‌سالاری قرار نیست از فضا بر جامعه‌ای نازل بشود و بر آن حاکم باشد. همین نهادهای اصلی و ویژگی‌هایشان هستند که مشخص می‌کنند چه ویژگی‌هایی در یک جامعه و حاکمیت آن تقویت یا تضعیف شود. و اتفاقا در موضوع حاکمیت مردم بر سرنوشت خودشان، در نظام‌های دموکراسی پارلمانی، مجلس مهم ترین نهاد است. از طریق انتخاب نمایندگان مجلس، و مهم‌تر از آن، از طریق مسئول و پاسخ‌گو بودن نمایندگان نسبت به مردم است، که نظر مردم در تصمیم‌گیری‌های ملی مراعات می‌شود یا حاکمان به جای مردم نظر خودشان را، بنابر مصالح شخصی یا بنابر پاسخ‌گو بودن در آینده در برابر خدا، اعمال می‌کنند. از مجلسی که در ساختارش، نمایندگان تنها در برابر وجدان شخصی یا خدا پاسخ‌گو هستند، چطور می‌توان انتظار حرکت در جهت نظر مردم را داشت؟ کشورهای اطراف ما که انتخابات مجلسشان آزاد است را ببینید